

Minne mennä

Vuonna 2017 alkanut Salpausselkä Geopark -hanke pyrkii edistämään kestäväää, geologiaa esille tuovaa luontomatkailua ja siihen liittyvää elinkeinotoimintaa. Hankkeessa kehitetään Päijät-Hämeeseen sijoittuvaa Salpausselkä Geopark -aluetta siten, että sille voidaan hakea UNESCO Global Geopark -statusta. Hankkeen päättyessä vuoden 2019 lopussa Salpausselkä Geoparkin toiminnan on tarkoitus jatkua alueen kuntien yhteisen organisaation vetämänä.

Salpausselkä Geopark -hankkeen toteuttavat Lahden ammattikorkeakoulu, Geologi-

an tutkimuskeskus ja Metsähallitus yhteistyössä kuntien ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Hanketta rahoittavat Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskukset EU:n maaseuturahastosta, Lahden ammattikorkeakoulu LAMK sekä hankkeessa mukana olevat kunnat: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Padasjoki ja Sysmä.

Salpausselkä Geoparkin lisäksi UNESCO Global Geopark -statusta hakevia geopark-projekteja on Suomessa kaksi: Saimaa Geopark, joka jätti hakemuksen 2017, ja Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark, jonka tavoitteena on jättää hakemus vuonna 2018.

Salpausselkä Geopark -retket syksyllä 2018

► Retket

La 22.9 klo 13–15
Aurinkovuori, Asikkala

Tule tutustumaan toisen Salpausselän maastoon ja geologiaan Aurinkovuoren komeissa maisemissa. Lähtö Asikkalan liikuntahallin parkkipaikalta, Asikkalantie 14. Oppaana erikoisasantuntija Jukka-Pekka Palmu, Geologian tutkimuskeskus.

La 29.9. klo 13–15
Vierumäki, Heinola

Tule tutustumaan Vierumäen upeaan harju- maastoon suppalampineen. Lähtö Kaskela- rakennuksen edestä, Kaskelantie 10. Oppaina geologi Vilma-Lotta Tallgren ja Anne Horpio. Järjestäjä Salpausselkä Geopark -hanke yhteistyössä Vierumäen kanssa.

Kuva 1. Aurinkovuorelta avautuu hienot maisemat. Kuva: Eetu Linnankivi

► Aurinkovuori, Asikkala

Aurinkovuori on valtakunnallisesti arvokas ja maisemaa hallitseva, toiseen Salpausselkään kuuluva suuri reunamuodostumaselänne. Toinen Salpausselkä kerrostui mannerjäätikön reunan eteen 11 800–11 600 vuotta sitten, kun jäätikön vetäytyminen pysähtyi kylmän ilmastojakson aikana jääkauden loppuvaiheessa.

Aurinkovuoren kohdalla II Salpausselkä rajautuu pohjoisessa Päijänteeseen ja etelässä Vesijärveen. Aurinkovuori kohoaa korkeimmillaan 70–80 metriä Päijänteen ja Vesijärven pintojen tason yläpuolelle, mikä takaa upeat näköalat molemmille järville. Aurinkovuoreen

voi tutustua kulkemalla alueen poluilla. Mäen päällä on laavu tulipaikkoineen ja näköalatasanne Päijänteen suuntaan. Aurinkovuori on Aurinko-Ilves -vaellusreitillä varrella.

Aurinkovuoren alueella kallioperän päälle on kerrostunut poikkeuksellisen paksulta maa-ainesta: parhaimmillaan lähes 130 metriä pääasiassa mannerjäätikön sulamisvesivirtojen lajittelemaa hiekkaa ja soraa. Nämä maajajit läpäisevät hyvin vettä, joten pohjavettä muodostuu alueella runsaasti lumensulamis- ja sadevesien imeytyessä maahan. Aurinkovuoren alue onkin vedenhankintaa varten tärkeää

Minne mennä

pohjavesialuetta. Aurinkovuori kuuluu valtakunnalliseen harjajensuojeluohjelmaan, joka on laadittu harjuluonnon monimuotoisuuden

säilyttämiseksi. Alue kuuluu myös luonnon monimuotoisuutta turvaavaan Natura 2000 -verkostoon.

► Vierumäki, Heinola

Myös Vierumäki sijaitsee toisella Salpausselällä. Urheiluopiston pohjoispuolella Salpausselkään liittyy pitkittäisharju, jonka kohdalla virranneen jäätikköjoen suulle kasautui hiekkaa ja soraa reunamuodostumaksi. Mannerjäätikön vetäytyessä sulamisvesivirran kohdalle kerrostui virran kuljettamasta ja lajittelemasta so-

rasta ja hiekasta harju. Pienten järvien reunustamalla, erityisen kapeilla ja jyrkkärinteisillä harjuselän-teillä kulkevilta poluilta voi ihailla harvinaisen kauniita maisemia.

Jäätikön vetäytyessä siitä irronneita valtavia lohkkareita hautautui hiekan ja soran sisään. Niiden sulaessa maa painui, ja paikalle muo-

Kuva 2. Harjumaisemaa Vierumäellä. Kuva: Kati Komulainen

dostui suppakuoppia. Osa supista on veden täyttämiä suppalampia. Esimerkiksi urheiluo-
piston päärakennuksen pohjoispuolella sijait-
seva, vihreänsävyisenä kimalteleva, kirkasveti-
nen Valkjärvi syvenee rannoiltaan nopeasti.
Valkjärvi saa vetensä useista järven pohjassa ja
rannalla sijaitsevista lähteistä. Järven rannalta
voi suunnata luontopolkua pitkin harjumai-
semiin.

Salpausselän reunamuodostumasta ja sii-
hen liittyvästä pitkittäisharjusta koostuva Vie-
rumäenkankaan-Musterinharjun alue on geo-
logisen merkittävyytensä takia valtakunnalli-
sen harjunsuojeluohjelman kohde. Alueella
sijaitsevat Suomen urheiluo-
piston rakennuk-
set muodostavat valtakunnallisesti merkittävän
rakennetun kulttuuriympäristön.

**Haluatko ilmoittaa geolo-
giaan liittyvästä luonto-
kohteesta, näyttelystä,
museosta tai tapahtumas-
ta tälle palstalle? Lähetä
tieto Elina Lehtoselle
(eslehton@gmail.com).**

**Toimituskunta varaa oike-
uden valita ja muokata
ilmoituksia.**

Lisätietoa retkistä ja hankkeesta

Salpausselkä Geopark -hankkeen Facebook-sivulta:

<https://www.facebook.com/salpausselkageopark/>

ja kotisivulta

<https://www.salpausselkageoparkproject.fi/geopark/>